

Svätý apoštol Matej (09. august)

Svätý Matej apoštol bol vybraný podľa knihy Skutkov na miesto Judáša, aby zostal zachovaný počet Dvanástich. O Matejovom živote vieme len toľko, že bol Žid, že s Ježišom "chodil od krstu Jánovho" a na návrh apoštola Petra bol vybraný ako náhrada za zosnulého Judáša:

Vybrali teda dva, Jozefa menom Barsabáša, nazývaného Justus, a Mateja; potom sa modlili: "Ty, Pane, poznáš srdcia všetkých ľudí; ukáž, koho z tých dvoch si si vyvolil, aby prevzal miesto v tejto apoštolskej službe, ktorú Judáš opustil a odišiel tam, kam patrí." Potom im dali losy a los padol na Mateja; tak bol pripojený k jedenástim apoštolom.

Patril teda zrejme k širšiemu okruhu Ježišových "učenikov" a podľa rôznych tradícií pôsobil ako misionár v Judsku v dnešnej Etiópii a v Gruzínsku. Zomrel okolo roku 63, podľa jedných ako mučeník v Jeruzaleme, podľa iných v Kolchidy (Gruzínsku). Jeho symbolom je sekera, pretože podľa legendy ho ukameňovali, no nebol ešte mŕtvy, keď k nemu pristúpil rímsky vojak a sekerou mu odťal hlavu. Je patrón stavebných robotníkov, tesárov, stolárov, kováčov, mäsiarov, pastierov sviň, krajčírov, cukrárov; pomocník proti kiahňam, čiernemu kašľu; neúrode. (synaxár)

Zosnutie našej presvätej Vládkyne, Bohorodičky Márie, vždy Panny (15. august)

Pápež Pius XII. 1. novembra 1950 slávnostne vyhlásil stáročia trvajúce presvedčenie, že „nepoškvrnená a ustavične panenská Bohorodička Mária bola po završení svojho pozemského života s telom i dušou vzatá do nebeskej slávy“. Toto slávnostné vyhlásenie dogmy o Máriinom nanebovzatí výstižne opisuje túto vrcholnú udalosť v živote presvätej Bohorodičky.

Pôvod tohto sviatku úzko súvisí s jej verejnou úctou od začiatku

štvrtého storočia. Vyvinul sa z raného slávenia Vianoc, v ktorom Bohorodička, Matka Boha, nášho Spasiteľa, zohrávala dôležitú rolu. Slávnostné vyhlásenie Márie za „Bohorodičku“ na Efezskom koncile (r. 431) výrazne posilnilo jej verejnú úctu ako „Božej Matky“. Svedčí o tom skutočnosť, že o niekoľko rokov neskôr sa jej božské materstvo slávil v Jeruzaleme ako sviatok Márie, Božej Matky.

Začiatkom šiesteho storočia bola nad Máriiným hrobom v Getsemani postavená veľkolepá bazilika. Týmto sviatok Panny Márie, ktorý sa slávil 15. augusta, nadobudol nový význam a stal sa slávnostnou oslavou Máriinej smrti a nanebovzatia pod názvom sviatok Zosnutia (sln. *Uspenija*). V niektorých východných liturgických kalendároch sa tento sviatok označoval ako *Cesta Bohorodičky do neba*, alebo *Uloženie Panny Márie do hrobu*.

Svedectvo svätého Juvenála Jeruzalemského: „Zo starobylej a najspoľahlivejšej tradície sme sa dozvedeli, že v čase slávneho zosnutia Božej Matky sa celé spoločenstvo apoštolov zišlo v Jeruzaleme. A tak za spevu božských a nebeských chvál zverili jej svätú dušu do Božích rúk a jej telo, ktoré počalo Boha, v procesii odniesli do Getsemani a tam ho uložili do malého hrobu. Tri dni spieval nad jej hrobom zbor anjelov. Po treťom dni, keď konečne došiel svätý Tomáš (bol neprítomný a chcel si uctiť telo, ktoré porodilo Krista Boha), apoštoli otvorili hrob a nenašli ani stopy po jej blahoslavenom tele. A tak apoštoli vzali zavinovacie plachty, ktoré boli nasiaknuté vôňou, a zatvorili hrob. Divili sa tomuto tajomstvu a mysleli si len to, že ten, ktorému sa zapáčilo narodiť sa z nej v tele, Pán slávy, si želal, aby po jej odchode z tohto života bolo jej nepoškvrnené a prečisté telo poctené neporušiteľnosťou a prenesené do neba ešte pred všeobecným vzkriesením mŕtvych“

Hrob, v ktorom bolo len krátky čas uložené prečisté telo Božej Matky, sa stal predmetom verejnej úcty a zdrojom mnohých zázrakov a osobitných milostí. Svätý Ján Damaský v homílii, ktorú predniesol v jeruzalemskej bazilike Zosnutia, poukázal na Máriin hrob a povedal: „Jej nepoškvrnené telo bolo uložené tu, v tomto preslávenom a prenádherom hrobe, z ktorého bolo po troch dňoch vzaté do nebeského príbytku“

V polovici siedmeho storočia bol sviatok Zosnutia zavedený v Ríme, odkiaľ sa postupne rozšíril na celý Západ. Koncom ôsmeho storočia však západná cirkev zmenila názov tohto sviatku na Nanebovzatie blahoslavenej Panny Márie.

Liturgické hymny vyzdvihujúce podivuhodné zosnutie presvätej Bohorodičky z väčšej časti zložili počas 8. a 9. storočia takí preslávení hymnografi ako svätý Germán Konštantínopolský svätý Ján Damaský a ďalší. Vo svojich hymnoch títo inšpirovaní spisovatelia jasne odhalili tradičnú vieru v Máriino „prenesenie zo zeme do neba“ (porov. 2. stichira večierne).

Vďaka týmto liturgickým skladbám sa dobre zachovala všeobecná vieru v telesné nanebovzatie Panny Márie a poskytlo sa dostatočné historické svedectvo pre vyhlásenie dogmy v roku 1950. Hlavné argumenty z byzantskej tradície a liturgie na podporu dogmy zozbieral náš ruténsky teológ Mons. Mikuláš Russnak, (1872 – 1952) a Svätej stolici ich predložil prešovský biskup Pavol P. Gojdič, OSBM. Čo sa týka žiadosti biskupa Gojdiča, autori píšu: „Význam tejto žiadosti je zrejmý, pretože pochádza od ruténskeho hierarchu, ktorý dobre pozná grécke a cirkevnoslovanské liturgické texty, ktoré od 9. storočia neustále používajú katolíci aj pravoslávni. A tieto texty ‚jasne a absolútne‘ obsahujú učenie o telesnom nanebovzatí blahoslavenej Panny Márie.“ Môžeme teda konštatovať, že dogma o nanebovzatí Panny Márie, založená na dedukcii zo Svätého písma, je logickým vývojom tradície, ktorá je hlboko zakorenená v liturgických modlitbách a myšliach ľudí.

Sviatok Zosnutia je jedným z dvanástich veľkých sviatkov v byzantskom obrade a slávi sa mimoriadne slávnostne. V rámci prípravy na tento sviatok je pre veriacich predpísané dvojtýždňové pôstne obdobie, nazývané „Uspenský pôst“, začína sa prvým augustovým dňom.

Podľa starobylého zvyku sa po božskej liturgii požehnávajú kvety a liečivé byliny. Tento zvyk pochádza pravdepodobne z tradičného presvedčenia, že po slávnom Máriinom nanebovzatí sa jej svätý hrob naplnil „nebeskou vôňou“ a kvetmi. Požehnanie bylín na sviatok Zosnutia zaviedli Otcovia, aby potreli poverčivé zaklínadlá a šarlatánstvo v našom ľude.

KONTAKTY

o. Daniel Galajda : **0904 854 868** (farár)

o. Jakub Jurčišin : **0904 360 565** (kaplán)

Kancelária: **051 773 46 25**

Sakristia katedrály: **0904 738 650**

Úradné hodiny: **Po 9:30 – 11:30 | St 9:30 – 11:30**

	Liturgický program	Sväté liturgie a úmysly
07.08. Pon	<i>Poprazdenstvo Premenia</i> Svätý prepodobný mučeník Domécius	5:45 + Zuzana 7:00 + Ján 16:30 + Peter
08.08. Ut	<i>Poprazdenstvo Premenia</i> Svätý Emilián Vyznávač, kyzický biskup	5:45 + Klára, Ela 7:00 + Juraj 16:30 + František, Mária, Jozef
09.08. St	<i>Poprazdenstvo Premenia</i> Svätý apoštol Matej	5:45 + Mária, Anna 7:00 + Rudolf, Helena, Rudolf 16:30 * Patrik
10.08. Štv	<i>Poprazdenstvo Premenia</i> Svätý mučeník a archidiakon Vavrínek	5:45 + Vladimír 7:00 + Matúš, Janka 16:30 * r. Vranová
11.08. Pia	<i>Poprazdenstvo Premenia</i> Svätý mučeník Euplos	5:45 na úmysel 7:00 * Samuel 16:30 + Mariana
12.08. Sob	<i>Poprazdenstvo Premenia</i> Svätí mučeníci Fótios a Anikét	7:00 + Štefan, Ján, Helena 17:00 + Anna, Ján/ <i>po liturgii Večiereň</i>
13.08. Ned	Nedeľa 11. týždňa po Päťdesiatnici Ukončuje sa sviatok Premenia	5:45 na úmysel / <i>po liturgii Utiereň</i> 8:00 za veriacich farnosti 10:00 na úmysel 12:00 na úmysel 17:00 + Ján, Karol, Mária, Juraj <i>po liturgii Večiereň</i>
14.08. Pon	Sv. otec Teodóz, Svätý prorok Micheáš. <i>Predprazdenstvo Zosnutia presvätej Bohorodičky</i>	5:45 na úmysel 7:00 * Katarína 16:30 + Peter / <i>Večiereň a Utiereň</i>
15.08. Ut	<u>Zosnutie našej presvätej Vládkyne, Bohorodičky Márie, vždy Panny</u>	5:45 na úmysel 7:00 za veriacich farnosti 8:30 na úmysel 16:30 + Peter, Fedor 18:00 na úmysel
16.08. St	Prenesenie Rukou neutvoreného obrazu, Ježiša Krista, Sv. mučeník Diomédes. <i>Poprazdenstvo Zosnutia</i>	5:45 na úmysel 7:00 + Michal 16:30 + Michal, Anna
17.08. Štv	Svätý mučeník Myrón <i>Poprazdenstvo Zosnutia</i>	5:45 na úmysel 7:00 * Katarína 16:30 * Ladislav
18.08. Pia	Svätí mučeníci Flórus a Laurus <i>Poprazdenstvo Zosnutia</i>	5:45 na úmysel 7:00 na úmysel 16:30 + Ružena, Adolf
19.08. Sob	Svätý mučeník Andrej a spoločníci <i>Poprazdenstvo Zosnutia</i>	7:00 na úmysel 17:00 + Michal / <i>po liturgii Večiereň</i>
20.08. Ned	Nedeľa 12. týždňa po Päťdesiatnici Svätý prorok Samuel <i>Poprazdenstvo Zosnutia</i>	5:45 na úmysel / <i>po liturgii Utiereň</i> 8:00 za veriacich farnosti 10:00 na úmysel 12:00 na úmysel 17:00 *Alexandra, Jozef s rod. <i>po liturgii Večiereň</i>

na úmysel = na túto liturgiu ešte môžete dať zapísať svoj úmysel v sakristii katedrály